

MICHAŁ A. JERZAK¹
WOJCIECH MIKULSKI²

¹ Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, ul. Wojska Polskiego 28; 60-637 Poznań

² Instytut Genetyki Roślin — PAN; ul. Dojazd 11; 60-632 Poznań

e-mail: jerzak@up.poznan.pl; minari@onet.eu

Efekty finansowe hodowli łubinu na cele paszowe w świetle uzyskiwanych opłat licencyjnych i polityki interwencyjnej państwa

W niniejszym artykule zaprezentowano cząstkowe wyniki badań dotyczące oceny skutków finansowych hodowli łubinów. Analizie poddano znaczenie i dostępność opłat licencyjnych, a także wpływ polityki interwencyjnej państwa na efekty finansowe tej działalności. Niniejsza analiza jest kontynuacją badań dotyczących wpływu dopłat obszarowych do produkcji roślin strączkowych na efekty finansowe produkcji materiału siewnego roślin strączkowych. Wśród odmian łubinu zarejestrowanych przez COBORU w 2018 r. dominowały odmiany polskie, przy czym 9 odmian dotyczyło łubinu żółtego, a 29 odmian dotyczyło łubinu wąskolistnego. Jest to ważne ponieważ podstawą rozwoju produkcji łubinu, jako surowca białkowego na cele paszowe jest zapewnienie odpowiedniej ilości materiału siewnego takich odmian, które odpowiadają warunkom przyrodniczym w Polsce.

Badania mają charakter studium przypadku dwóch krajowych firm hodowli roślin (PHR Tulce i HR Smolice). Badania obejmowały analizę źródeł finansowania hodowli łubinu, a także ostatecznych skutków finansowych tego przedsięwzięcia. Przyjęte zakłady są spółkami hodowli roślin skarbu państwa, które działają w strukturze, gdzie dział hodowli jest częścią większego przedsiębiorstwa rolnego nastawionego na wszechstronną produkcję. Chcąc zatem określić efekty ekonomiczne działu hodowli posłużono się danymi zaczerpniętymi z danych księgowości tych przedsiębiorstw, jak również wykorzystano wywiady bezpośrednie z pracownikami działu hodowli oraz z zarządem spółki. Przeprowadzono też rachunek symulacyjny, w którym założono, że dział hodowli jest niezależnym przedsiębiorstwem i rozlicza się z gospodarstwem na zasadach komercyjnych. Przyjęto zatem, że dział hodowli sprzedaje wartość intelektualną w postaci materiału siewnego kategorii „E”. Gospodarstwo rolne stanowi niejako przedsiębiorstwo nasienne, które sprzedaje nasienną produkcję towarową w kategorii „K”. W podsumowaniu stwierdzono, że działalność w zakresie hodowli łubinu w

badanych przedsiębiorstwach była opłacalna. Wykazano istotny wpływ opłat licencyjnych na efekty finansowe. Nie zaobserwowano natomiast w hodowli łubinu wpływu działalności interwencyjnej rządu w uprawie roślin strączkowych na wyniki finansowe związane z hodowlą tej rośliny. Działalność nasienna analizowanych przedsiębiorstw, gdzie sprzedawano nasiona łubinu w kategorii „K” okazała się bardziej rentowna niż hodowla tych roślin.